

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3, street, Republic of Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Dosar nr. 3-3070/21

Curtea Constituțională
mun.Chișinău, str.Alexandru Lăpușeanu 28

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani Vă expediază Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a **art.26 alin.4) lit.a) al Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare**, înaintată de către reprezentantul SA "Servicii Comunale Florești" în cadrul cauzei în procedura contenciosului administrativ la cererea SA "Servicii Comunale Florești" către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică privind anularea actului administrativ.

Anexă:

1. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, pe 13 file;
2. Copia cererii de chemare în judecată și a actelor anexate, pe 20 file;
3. Copia cererii de chemare în judecată și a actelor anexate, pe 23 file.
4. Copia încheierii nr. 3-3071/21 din 26.01.2022, pe 1 filă;
5. Copia încheierii nr. 3-3071/21 din 20.06.2022, pe 2 file.

Cu respect,

Judecător

Corneliu Guzun

ÎNCHEIERE

20 iunie 2022

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Guzun Corneliu

Grefier

Fedișin Adelina

examinând în ședință publică cererea reclamantei SA "Servicii Comunale Florești" privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată în cadrul examinării cauzei de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de SA "Servicii Comunale Florești" către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică privind anularea actului administrativ,

a c o n s t a t a t:

La data de 17.11.2021 reclamanta ÎM "Apă Canal Vulcănești" a depus cerere de chemare în judecată către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică privind anularea actului administrativ.

Prin încheierea judecătorului Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani Marcel Gandrabur din 25.01.2022, s-a dispus transmiterea spre conexare a cauzei de contencios administrativ la acțiunea SA "Servicii Comunale Florești" către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică privind anularea actului administrativ pentru conexare și examinare într-un proces cu cauza aflată în procedura judecătorului Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani Guzun Corneliu.

Prin încheierea din 26.01.2022, s-a conexat, într-un singur proces, cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă în ordinea contenciosului administrativ de SA "Servicii Comunale Florești" către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică privind anularea actului administrativ, aflată în procedura judecătorului Judecătoria Chișinău sediul Râșcani Marcel Gandrabur cu cauza la cererea de chemare în judecată depusă în ordinea contenciosului administrativ de ÎM "Apă Canal Vulcănești" către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică privind anularea actului administrativ, aflată în procedura judecătorului Judecătoria Chișinău sediul Râșcani Corneliu Guzun.

La data de 11.03.2022 reprezentantul SA "Servicii Comunale Florești" a înaintat o cerere de sesizare a Curții Constituționale, în vederea realizării controlului constituționalității art. 26 alin.4) lit.a) al Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

În ședința de judecată, reprezentantul Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică a solicitat respingerea cererii privind sesizarea Curții Constituționale.

Potrivit poziției scrise anexate la materialele cauzei, reprezentantul ÎM "Apă Canal Vulcănești" a susținut cererea SA "Servicii Comunale Florești" de sesizare a Curții Constituționale.

Audiind opiniile părților, verificând sesizarea înaintată de reprezentantul SA "Servicii Comunale Florești" prin prisma art.12¹ Cod de procedură civilă, instanța de judecată o va admite, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.12¹ Cod de procedură civilă, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. (2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate. (3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile. (4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei. (5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

În speță, s-a stabilit că, la data de 17.01.2022 SA "Servicii Comunale Florești" s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, solicitînd anularea Hotărîrii nr. 416 din 21.09.2021 emisă de Consiliul de administrare al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la achiziționarea, instalarea, exploatarea, întreținerea, reparația, înlocuirea, verificarea metrologică a contoarelor de apă la consumatorii casnici.

Conform art. 135 alin.1) lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, se constată că, obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. 1) lit.a) din Constituție, excepția este ridicată de către reprezentantul părții în proces, iar prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, reieșind din obiectul prezentei acțiuni.

La fel, se va reține că, nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Întrunindu-se cumulativ condițiile date, instanța va sesiza Curtea Constituțională pentru a se expune, conform sesizării reprezentantului SA "Servicii Comunale Florești" Barbălat Eugeniu, asupra constituționalității art. 26 alin.4) lit.a) al Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

În conformitate cu art. 12¹ Cod de procedură civilă, art.art. 195, 230 Cod administrativ instanța de judecată,

dispune:

Cererea reprezentantului SA "Servicii Comunale Florești" Barbălat Eugeniu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată în cadrul examinării cauzei de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de SA "Servicii Comunale Florești" către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică privind anularea actului administrativ, se admite.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității art. 26 alin.4) lit.a) al Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea reprezentantului SA "Servicii Comunale Florești" Barbălat Eugeniu și copia cererii de chemare în judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Judecător

Guzun Corneliu

Copia corespunde originalului

SA Servicii Comunale Florești

O picătură pentru o viață mai bună!

Moldova, MD-5001
Florești, str. Dacia, 20
Tel: +373 250 2-52-21
Fax: +373 250 2-52-44
www.scf.md
acvafloor@yahoo.com

11.03.2022

nr. 238

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

Reclamant în acțiunea inițială

Reclamant Reconvențional:

SA "Servicii Comunale Florești", IDNO: 1003607001471,

Pîrît în acțiunea inițială

Pîrît reconvențional:

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

a Republicii Moldova,

mun. Chișinău, Republica Moldova, str. Columna 90,

CERERE

DE RIDICARE A EXCEPȚIEI

DE NECONSTITUTIONALITATE

În ordinea articolului 12¹ Cod de Procedură Civilă a Republicii Moldova

În procedura Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, Judecător Guzun Corneliu, se află pe rol spre examinare pricina civilă nr. 3-3071/21, cererea de chemare în Judecată depusă în ordinea contenciosului administrativ de SA "Servicii Comunale Florești" și cererea ÎM "Apă Canal Vulcănești" către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, întru-exercitarea dreptului la satisfacție efectivă, având ca scop restabilirea dreptului lezat, protejarea patrimoniului și inviolabilitatea investițiilor persoanei juridice, privind anularea actului administrativ, Hotărîrea Consiliului de administrare ANRE nr. 416 din 21.09.2021 cu privire la cheltuielile suportate pentru achiziționarea contoarelor de apă din sursele financiare proprii în perioada martie 2019-septembrie 2021 în cuantumul de preț minim de piață pentru un contor de apă, restabilirea în drepturi, invocând următoarele circumstanțe de fapt și de drept:

(circumstanțe invocate de SA "Servicii Comunale Florești" privind anularea Hotărîrii Consiliului ANRE nr. 416 din 21.09.2021)

Circumstanțele faptice: În procesul monitorizării activității titularilor de licențe din domeniul public de alimentare cu apă și canalizare, urmare a răspunsurilor și informației parvenite în urma scrisorii nr. 05-02/1857 din 03.06.2021 prin care ANRE a solicitat titularilor de licențe să respecte prevederile art. 26 al. (4) din Legea 303/2013, totodată să prezinte informația ce ține de instalarea contoarelor la consumatorii casnici pe parcursul anilor 2019-2020 și indicarea sumelor de finanțare din care au fost achiziționate contoarele de apă instalate la consumatorii casnici, precum și explicațiile titularilor de licență la subiectul dat. Astfel la data de 21.09.2021 în ședința Consiliului de Administrare a ANRE a analizat informația prezentată, luând ca puncte de reper 2 operatori ÎM "Apă-Canal" Vulcănești și ÎM "Apă-Canal" Donușeni supunând verificării informațiile prezentate și constatînd cazuri în care consumatorii casnici integral sau parțial au procurat apometrele din surse financiare proprii, aceste încălcări fiind admise de majoritatea operatorilor ce au prezentat informația la acest capitol, mai concret numai 8 din cei 44 de operatori nu au admis asemenea abateri. Prin urmare luîndu-se în considerare cazurile sus menționate s-a Hotărît ca pînă la 31.12.2021 titularii de Licență

se obligă să compenseze consumatorilor casnici cheltuielile suportate pentru achiziționarea contoarelor de apă din surse proprii în perioada martie 2019-septembrie 2021 în cuantumul minim de pe piață pentru un contor de apă.

Circumstanțele de drept: Cu Hotărârea data SA "Servicii Comunale Florești" nu este de acord, o considerăm nelegitimă și neîntemeiată cu apreciere eronată a normelor de drept material în raport cu circumstanțele guvernante speței. Astfel în Hotărârea sa Consiliul ANRE, au fost folosite unele prevederi ale Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, care în opinia noastră au fost interpretate vădit eronat, astfel prin atare considerațiuni se crează premise de a induce în eroare unele opinii vise-a vise de drepturile cetățenilor în raport cu baza normativă guvernantă și cu unele terminologii juridice folosite de norma legală. Admițând o interpretare eronată a legii și ezitând a aplica legea aplicabilă, neclarificând circumstanțele cauzei și în complexitate minuțioasă informațiile prezentate, constatările Autorității fiind străine situației de fapt sînt doar o reiterare și parafrazăre a articolului 26 al.4 al Legii 303/2013 fără a le corabora cu situația faptică și prevederile legii guvernante categorii de raporturi dintre operator-consumator și operator- persoana fizică.

Astfel conform informației prenotate raportate expres la norma imperativă prevederi ale Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, și anume art. 26 alin. (4) lit. a) al Legii 303/2013, care dispune: achiziționarea, instalarea, exploatarea, întreținerea, reparația, înlocuirea și verificarea metrologică a contoarelor se efectuează: a) la bransamentele blocurilor locative, la casele individuale – de către operator, din contul mijloacelor financiare prevăzute în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, calculate conform Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate, aprobată de Agenție;

Totodată Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate, aprobată de Agenție prin Hot. Consiliului ANRE nr. 489/2019 din 20.12.2019 determină în pct. 42 formula de calcul a cheltuielilor privind achiziționarea contoarelor pentru consumatorii casnici, ce se prezintă

42. *Cheltuielile privind achiziționarea contoarelor pentru consumatorii casnici, aferente furnizării serviciului public de alimentare cu apă potabilă în anul de reglementare „n”, se reglementează conform prevederilor art. 26 din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303/2013. Cheltuielile menționate se determină conform formulei:*

$$CACap_n = \sum_{i=1}^k \frac{VCi_n}{DUi}$$

unde:

VCi_n – valoarea contoarelor, ce reprezintă prețul de achiziție a contoarelor conform contractului de vânzare-cumpărare (efectuat conform procedurilor prestabilite) încheiat dintre operator și furnizor pentru categoria „i” în anul de reglementare „n” pe care le deține operatorul cu drept de proprietate.

Din norma data venim a înțelege că operatorul este obligat să instaleze contoarele din contul său (a operatorului) numai în cazul cînd cheltuielile privind achiziționarea contoarelor date au fost prevăzute în metodologia de determinare a calculelor înaintate la aprobarea tarifului existent pentru apă și canalizare.

- Respectiv din logica juridico-faptică, în cazul cînd cheltuielile de procurare a contoarelor nu au fost planificate, nici incluse în tarif sau în cazul în care cumpărătorul de contoare nici nu are intenția de a deveni consumator al acestui operator, cît și în cazul în care operatorul a procurat contoare din alte surse decît cele prevăzute de metodologie, iar cheltuielile date nu au fost incluse în calculele înaintate pentru stabilirea tarifului, deduc la faptul că exclude obligativitatea operatorului de a instala contorul din surse proprii către persoanele beneficiare (cumpărători), ori cheltuielile pentru procurarea contoarelor date nu sunt prevăzute în tariful existent.

-De asemeni în lista cumpărătorilor de contoare se regăsesc beneficiari, locuitori ai unor localități, care în urma implementării unor proiecte de extindere a rețelei de apeduct ce au beneficiat comunele sau satele respective, iar pentru deplina lor aplicare, către operatorul SA "Servicii Comunale Florești" au parvenit o serie de cereri privind efectuarea lucrărilor de branșare interioară cu/sau fără instalarea apometrelor pentru contorizarea volumelor de apă, cereri semnate individual de fiecare cetățean, la care operatorul examinându-le a eliberat un deviz de cheltuieli care include satisfacerea tuturor cerințelor solicitate, semnând cu fiecare cetățean un contract privind efectuarea lucrărilor date. SA "Servicii Comunale Florești" participând doar cu elaboarea și eliberarea condițiilor tehnice, a devizului de cheltuieli (în care apropo este inclus și apometru), doar că SA "Servicii Comunale Florești" nu a obligat procurarea acestora prioritar de la operatorul dat, însă doar s-a recomandat cetățenilor de a procura apometre de clasa C, cu care SA "Servicii Comunale Florești" operează de mai mulți ani în activitatea sa, datorită calității și eficienței ce sa dovedit și anume produse de compania Itron din Franța, la care cumpărătorii și-au arătat disponibilitatea de a le procura.

- Deși operatorul SA "Servicii Comunale Florești" este considerat de autoritate drept unul regional, totuși în unele localități la acea etapă nu avea spre gestiune economică rețelele recent construite, nu avea o licență în acest sens eliberată de ANRE și nu presta serviciul public respectiv, ba mai mult nici pînă la momentul de față nu le are în unele localități, deși există o decizie a Consiliului Local privind intenția de a da în gestiune economică către întreprinderea noastră serviciul public de prestare a apei potabile în unele din ele, totuși această intenție la moment fiind una unilaterală, ori conform statutului SA "Servicii Comunale Florești" fiind societate pe acțiuni, a cărei activitate fiind reglementată de Legea 1134 cu privire la societățile pe acțiuni, asupra disponibilității de preluare în gestiune economică a asemenea serviciu, urmează să se expună organul ierarhic superior adică Acționarul, care urmează să adopte o Hotărîre în acest sens. Astfel că la acea etapă în cazul în care nu exista o asemenea Hotărîre, gestionarea a serviciului dat în aceste localități este unul presupus, prezumat, iar o dată cu aceasta SA "Servicii Comunale Florești" nu poate fi identificat drept operatorul de gestiune a serviciului public de aprovizionare cu apă potabilă în unele din localitățile ce sunt indicate în lista de instalare a apometrelor, prin urmare nici teoretic nu pot fi prezumate ca cheltuieli pentru procurarea apometrelor, surse din tariful de apă și canalizare, ori în localitățile date tariful nostru existent nu era aplicabil.

-Deasemeni vom face un exercițiu juridic al noțiunii de consumator, operate de Autoritate, astfel în descrierea principiilor generale ale terminologiilor juridice aplicate în Legea 303, putem defini noțiune de **consumator** - *drept persoană fizică sau juridică care beneficiază, direct ori indirect, individual sau colectiv, de serviciile de alimentare cu apă și de canalizare, în condițiile legii, Sau consumator casnic* - *persoană fizică care utilizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare furnizat/prestat de operator, în bază de contract, pentru necesități casnice nelegate de activitatea de întreprinzător sau de cea profesională;*

-Prin urmare din circumstanțele expuse supra în contrapunere cu normele legale putem constata că cetățenii, locuitorii acestor localități indicate în lista de instalare a apometrelor, care au depus cererile nominalizate privind efectuarea branșamentelor interioare - nu sunt consumatorii operatorului SA "Servicii Comunale Florești", ori nu au și nici nu au avut vreodată un contract cu furnizorul dat, ci doar solicitanți ai unor servicii de construcție a branșamentelor interioare, prin urmare interpretările date ale normei legale referitoare la consumatori nu li se atribuie dumnealor.

-Avînd în vedere aceste circumstanțe, Autoritatea nu s-a expus clar asupra căror consumatori se atribuie prevederile Hotărîrii contestate privind compensarea cheltuielilor suportate la procurarea apometrelor, ori ANRE nu poate obliga operatorul de a instala apometre în localitățile cu pricina (sus menționate) din textele Hotărîrii de a recupera costul apometrelor către consumatorii casnici, ori obligația privind achitarea apometrelor nu este condiționată de careva prevederi iar costul acestora nu este prevăzut în tariful de apă și canalizare existent, pe cînd norma legală imperativă prevede instalarea contorului din costul mijloacelor financiare prevăzute în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, calculate conform Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate, aprobată de Agenție; fapt pentru care ne-am expus mai sus.

-Deși în practica noastră există unele interpretări ale ANRE(precum și în textul hotărârii contestate), prin care din eroare sau omisiune, interpretează legislația în așa fel că obligă o parte(operatorul) de a instala contoare din contul său,adică a admite cheltueli neplanificate și neîntemeiate,neincluse în tarif,aceasta o considerăm ca o ingerință asupra procesului de lucru a operatorului,ce poate influența și crea precedente regretabile,iar după caz și deficiențe economice,asemenea aprecieri le socotim în contradicție cu Constituția RM,tratatele internaționale și protocoalele CTEDO.

Aceleași circumstanțe expuse supra,au fost expuse și în cererea prealabilă înaintată către Autoritate,însă care prin răspunsul la cererea prealabilă nr.06-01/4118 din 25.11.2021,Agenția a respins cererea prealabilă ca fiind neîntemeiată,fapt care a condus la înaintarea unei acțiuni în Instanța de Judecată.

Ținând cont de faptele mai sus desfășurate,aspectele de ilegalitate interpretate de norma legală art.26 alin(4) al Legii 303/2013,ce contravin cu unele norme din Constituția Republicii Moldova dar și de faptul că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale,SA”Servicii Comunale Florești” înaintează prezenta sesizare către Înalta Curte,prin care am solicitat Controlul constituționalității prevederii art. 26 alin. (4) lit.a) al Legii nr.303 din 13-12-2013privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare ;

Cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 34 din din 08.12.201792016 privind interpretarea Articolului 135 alineat (1) litera b) din Constituția Republicii Moldova subliniem faptul că Înalta Curte Constituțională a reținut că, în eventualitatea refuzului excepției de neconstituționalitate și a rezolvării litigiului fără soluționarea prealabilă acesteia de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești. Din aceste rațiuni, Înalta Curte a decis că **judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea următoarelor condiții (§ 82):**

-obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la Art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova;

-excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

-prevederile contestate au fost aplicate sau urmează să fie aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având drept obiect prevederile contestate;

Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Din aceste considerente,judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate mai sus. Prin urmare, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare prevederea art. 26 alin. (4) lit.a) al Legii nr.303 din 13-12-2013privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare , dat fiind faptul că sintagma respectivă contravine atât normelor Articolelor 4 alin. (1) și alin. (2), 7, 8 alin. (1) și alin. (2), 16, art. 20, art. 54 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, cât și Articolelor 1 și 14 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, normele contestate neconstituționale fiind următoarele:

„Articolul 26. Evidența apei furnizate consumatorului și a apei uzate evacuate în sistemul de canalizare

(4) Achiziționarea, instalarea, exploatarea, întreținerea, reparația, înlocuirea și verificarea metrologică a contoarelor de bransament se efectuează:

a) la blocuri locative și la case individuale – de către operator, din contul mijloacelor financiare prevăzute în tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, calculate conform Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate;

I. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la data de 29 iulie 1994

(publicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 12 august 1994)

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

1. Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

2. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

2. **Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (încheiată la Roma în data de 04 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1298—XIII din 24 iulie 1997)**

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci cînd interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci cînd, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Articolul 13. Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-a datorat unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Articolul 14. Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Articolul 1. al Primului protocol Adițional al Convenției

Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

ARGUMENTELE ÎN SUSȚINEREA NECONSTITUȚIONALITĂȚII NORMEI

ART. 26 ALIN. (4) lit.a) și b) a Legii nr.303 din 13-12-2013"privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare"Publicat : 14-03-2014 în Monitorul Oficial Nr. 60-65 art. 123

Este indiscutabil că dreptul de a beneficia de serviciul public de apă și canalizare îl are orice cetățean al Republicii Moldova, este un drept fundamental al cetățenilor"la un trai decent" care trebuie ocrotit și garantat de stat consacrat de art. 47 al Constituției,cu toate acestea, acțiunile și garanțiile statului trebuie să fie proporționale și echilibrate, și să nu încalce drepturile și libertățile altor subiecți (ale întreprinzătorilor).

Statutul de întreprinzător în cadrul economiei naționale este reglementat de art. 9 și art. 126 ale Constituției R. Moldova care stabilesc principiile de bază ale funcționării economiei naționale.Art. 9 alin. 3 al Constituției stabilește 3 factori de bază ai economiei naționale care-i defines esența și principiile:

- *piața, libera inițiativă economică și concurența loială*, iar, art. 126 al Constituției, declară economia Republicii Moldova ca economie de piață, de orientare socială,bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă, în care Statul trebuie să asigure, printre altele, libertatea comerțului și activității de întreprinzător,protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție și inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.

Respectiva prerogativă a operatorului este un drept ce derivă atât din esența raporturilor contractuale de efectuare a lucrărilor cât și din statutul său de întreprinzător/comerciant - subiect implicat în relațiile de producere, repartizare, schimb și consum de bunuri și servicii, participant al pieței și al economiei naționale. Statutul de întreprinzător în cadrul economiei naționale este reglementat de art. 9 și art. 126 ale Constituției R. Moldova care stabilesc principiile de bază ale funcționării economiei naționale.Art. 9 alin. 3 al Constituției stabilește 3 factori de bază ai economiei naționale care-i definescesența și principiile- *piața, libera inițiativă economică și concurența loială*, iar, art. 126 al Constituției, declară economia Republicii Moldova ca economie de piață, de orientare socială,bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă, în care Statul trebuie să asigure, printre altele, libertatea comerțului și activității de întreprinzător,protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție și inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.

Reieșind din aceste prevederi, rezultă că statutul de întreprinzător presupune garanții atât pentru alegerea liberă a domeniilor de activitate și a formelor de realizare a activității de întreprinzător cât și garanții pentru realizarea efectivă a acestor activități, iar, sub acest aspect,este important ca statul

să asigure întreprinzătorului condiții pentru desfășurarea liberă a activității sale, inclusiv și prin supravegherea ocrotirii acestor norme de către Autoritățile sale, astfel ca prevederile normei constituționale să fie socotite. În acest sens, prevederile art. 55 al Constituției R. Moldova impun exercitarea cu bună credință a drepturilor și libertăților constituționale fără să se încalce drepturile și libertățile altora.

Tot la acest capitol asupra dezechilibrului social putem menționa că în interpretarea normei supuse verificării, și interpretate de ANRE, este faptul de a include în tarif cheltuielile suportate la conectarea curentă a consumatorilor unei localități ce urmează să fie gestionată de operator la tariful general ce se aplică tuturor localităților deja gestionate, adică este alogic a impune consumatorii unei localități ca să achite cheltuielile (*de instalare a contoarelor*) suportate de operator în alte localități, precum și faptul că unii consumatori achită tariful deja de ani de zile, pe când noii consumatori vor achita acest tarif abia în viitor, adică consumatorii vechi urmează să achite tariful majorat ori de cite ori operatorul va suporta cheltuieli în noile localități unde se va extinde, acest fapt îl socotim în totalitate greșit și după cum ne-am expus în contradicție cu normele Constituționale mai sus enumerate.

În toate cazurile, proporționalitatea și echilibrul urmează a fi respectate, astfel încât, ANRE prin derogări și interpretări de legislație să nu îngerească dreptul consumatorului în detrimentul dreptului întreprinzătorilor, de a realiza în mod liber activitatea de întreprinzător care să permită valorificarea tuturor factorilor de producție și să asigure inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, creînd un dezechilibru confuz între actorii de ambele părți. Dezechilibrul considerabil este creat prin faptul că, deși aprecierea din norma legală este un drept conex, având menirea doar de a asigura apărarea intereselor consumatorilor în raport cu prestatorii de servicii de asemenea categorie, prevederile legale atribuite de Autoritate, nejustificat cetățenilor ce nu sunt încă consumatori adică impunerea instalării contoarelor în localitățile ce nu sunt gestionate încă de operator, pot fi considerate ca unele fără temeii, ori temeiiul juridic poate fi aplicat abia după semnarea contractului de prestare a serviciilor publice cu acestia, la această etapă cetățenii dați nefiind consumatori ai acestor categorii de servicii (*apă și canalizare*).

Prin urmare, în acest caz, restrângerea și condiționarea prin obligare a operatorului de a instala apometre nu poate fi considerată drept o măsură necesară și nici proporțională, dat fiind faptul că, în primul rând, această prevedere vizează alte raporturi decât cele contractuale (*la etapa lucrărilor de branșament*), iar în al doilea rând, că Statul garantează, nemijlocit acest drept consumatorilor deja existenți care plătesc tariful de apă în care este inclus calculul și cheltuielile pentru apometre și nu consumatorilor în devenire sau potențialilor consumatori sau chiar cumpărătorii ordinari. Pe de altă parte, tratamentul favorizant acordat de Autoritate, în ceea ce privește obligarea de a instala apometre cetățenilor care solicită lucrări de branșare, creează premise și încurajează crearea unor precedente neclare, astfel SA "Servicii Comunale Florești" fiind un operator economic ce ar putea efectua lucrări de branșare interioare și în alte localități de pe întreg teritoriul RM, din interpretările ANRE -ar fi obligat a instala apometrele pe întreg acest spațiu, ceea ce este lipsit total de logică și nu întrunește elementele juridico-factice, în acest caz fiind impus subiectivismul acestui organ, în detrimentul operatorilor, totodată executarea și menținerea în vigoare a acestei poziții va favoriza apariția și manifestarea arbitrariului în relațiile dintre operatori, cetățeni (*solicitanți ai serviciilor și lucrărilor*) dar și consumatorilor de drept, afectând grav echilibrul și echitatea dintre aceștea și punând în pericol patrimoniul operatorului per ansamblu.

În acest sens, facem trimitere și la prevederile art. 54 al Constituției care stabilesc expres că:

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) *Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.*

(3) *Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.*

(4) *Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.*

Reieșind din cele expuse, rezultă că, în textele Hotărîrii, care fac obiectul prezentei acțiuni, este vorba de o restrîngere a drepturilor operatorului de a efectua activitatea economică liberă, această restrîngere nu este în concordanță cu alin. (1), (2) și (4) ale art. 54 al Constituției R. Moldova, restrîngerea necorespunzând normelor dreptului internațional și nefiind în interesele securității naționale, integrității teritoriale și bunăstării economice a țării, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Mai mult, prin Hotărîrea sa Consiliul ANRE, a instituit o diferență de tratament în privința consumatorilor, condiții discriminatorii între două categorii de consumatori ce beneficiază de serviciul public de alimentare cu apă în aceleași condiții – cei care sunt consumatorii operatorului de mult timp și cei care sunt consumatori în devenire – încalcând, astfel, și prevederile art. 16 al Constituției R. Moldova care instituie principiul egalității tuturor în fața legii. Diferența de tratament instituită prin Hotărîrea dată, care face obiectul prezentei adrese, sunt contrare și Pactului internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale din 16.12.1966 care, la art. 2 alin.(2), prevede: „*Statele părți la prezentul Pact se angajează să garanteze că drepturile enunțate în el vor fi exercitate fără nici o discriminare întemeiată pe rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau pe orice altă împrejurare*”.

Definind înțelesul noțiunii de discriminare, art. 1, alin.(1) al Convenției nr.111 din 25.06.1958 prevede că aceasta presupune:

„a) orice diferențiere, excludere sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, sex, religie, convingeri politice, ascendență națională sau origine socială, care are ca efect să suprimă sau să știrbească egalitatea de posibilități sau de tratament în materie de ocupare a forței de muncă și de exercitare a profesiei;

b) orice altă diferențiere, excludere sau preferință având ca efect suprimarea sau știrbirea egalității de posibilități sau de tratament în materie de ocupare a forței de muncă și exercitare a profesiei, care ar putea fi specificată de către statul membru interesat după consultarea organizațiilor reprezentative ale celor care angajează și a organizațiilor lucrătorilor, dacă acestea există, precum și a altor organisme competente”.

Considerăm că circumstanțele expuse în prezenta adresă sunt suficiente și justifică solicitarea noastră de a supune **Controlului constituționalității** prevederii art. 26 alin. (4) lit.a) al Legii nr.303 din 13-12-2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, cît și **Declararea neconstituționalității** prevederii art. 26 alin. (4) lit.a) al Legii nr.303 din 13-12-2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Normele legale, legate de conținutul textelor citate în articolul dat, indică clar asupra unei aprecieri

incorecte între prevederile Legii nr.303 din 13-12-2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare ,care contravin mai multor articole ale Constituției RM,din motiv că subordonează acțiunile operatorilor ce prestează serviciul dat,dar și a unor categorii de consumatori,la pași ce intimidează și descriminează pe aceștea în tratament diferențiat social și deficitar economic pentru subiecții dați .

În contextul celor expuse și în conformitate cu articolul 12¹, art.art. 55, 56, 75, 80, 81, 203, 208, art. 260 alin. (1) lit. e) Cod de Procedură Civilă, —

SOLICITĂM:

- 1.Primirea și admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate;
- 2.Sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova cu capetele înaintate prin prezenta cerere;
- 3.Declararea neconstituționalității prevederii art. 26 alin. (4) lit.a) al Legii nr.303 din 13-12-2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.
- 4.Examinarea prezentei adresări în lipsa reprezentantului SA”Servicii Comunale Florești”.

NOTĂ:

Aplicînd logica juridico-faptică între raporturile operator-consumator putem conchide că instalarea contoarelor este o necesitate ce vine în interesul consumatorului, pentru monitorizarea corectă a volumului de apă consumat,această măsură însă nu este afit de necesară operatorului,ultimul avîn în acest sens formula de calcul a volumului de apă consumat,ea fiind aplicată în cazul lipsei contorului.

*În sustinerea celor menționate ca reper,examinînd prevederile legislative în domeniul de reglementare a serviciilor de apă și canalizare,din statul vecin Romania, fără care deasemenea este semnatară a pactelor și protocoalelor internaționale prenotate,privind respectarea drepturilor omului,am constatat că instalarea contoarelor se face din contul utilizatorului,cităm: **LEGE nr. 241 din 22 iunie 2006 (*republicată*) privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare,art.31 alin(3) lit.a)**”în toate locurile de consum al apei reci și al apei calde din proprietatea individuală, se montează, pe cheltuiala utilizatorului, numai contoare de apă cu citire la distanță care sunt utilizate ca aparate de măsură a consumului individual și se verifică metrologic la scadență”;*

Ba și mai mult,lit c) al aceluiași articol prevede suportarea cheltuielilor de către consumator privind verificarea metrologică a contoarelor: ”să emită lunar factură fiecărui utilizator; factura va cuprinde și o rubrică cu termenele de scadență ale tuturor contoarelor pentru care utilizatorul trebuie să asigure, pe cheltuiala sa, verificarea periodică metrologică”;

Cu Mult Respect și considerațiune
Director SA”Servicii Comunale Florești

BARBĂLAT Eugeniu

